

Dagbok

Lag dagbøker til alle elever. Samle de inn mellom hver gang de brukes. Lag en avtale med elevene om du som lærer har lov til å lese det de skriver eller ikke. Presiser at ingen andre skal lese det de skriver. De har lov til å fortelle om det de skriver, men dette er helt opp til de selv. Teksten er kun ment for dem og eventuelt lærer.

Snakk om hva en dagbok er. Hvorfor skriver vi dagbøker? Hvem skriver dagbøker? Hva skiller en dagboktekst fra en tekst vi skriver i for eksempel loggboka? Kanskje noen (barn eller voksne) har en dagbok de kan vise frem?

Elevene kan skrive om det de selv ønsker, eller lærer kan legge føringer for det de skal skrive om.

Forslag til tema elevene kan skrive om:

- Skolestart
- Fotball- / håndball- /ski- /orienterings- /turn- sesongen
- En fremføring/ konsert jeg har deltatt på
- Tanker om juleferien
- Om noen dør (oldeforeldre, besteforeldre, kjæledyr)
- En alternativ skoleuke en akkurat har gjennomført (temauke om bærekraft)

Forslag til spørsmål før skrivingen:

- Hva vil du skrive om?
- Hvordan opplevde du det?
- Hvem var du sammen med?
- Hva følte du da?
- Hvordan er det å tenke på det nå?

Feriebrev

Snakk om ferien. La eleven fortelle til hverandre i grupper på to eller tre. Lag skriverammen under på A3 ark. La alle elever få ett ark hver til å fylle ut. Heng opp på veggen i klasserommet. La gjerne elevene få lov til presentere de de har gjort for resten av klassen. Både skrivning og tegning er lov.

Jeg var...	Jeg var sammen med..	Jeg lo veldig når...
Jeg spiste...	Jeg gjorde...	Det beste med ferien..

En annen oppgave om å skrive fra sommerferien finner dere beskrevet i «Skriving i begynneropplæringen- en praktisk innføring», s. 54. Den heter «Sommerminner»

Bondegården

Brett A4- ark og lag bøker om bondegården. Skriv felles tittel på boka: Bondegården.

Lag noen felles sider i boka og noen sider der elevene får velge tema selv. På sidene som er felles kan lærer gjerne skrive i egen bok selv, mens elevene skriver i sin bok. Elevene skriver til lærer hva som skal være med under hvert tema. En kan skrive punkter under hverandre på noen sider og hele setninger på andre sider. La elevene tegne til sidene.

Bøkene kan stilles opp på klasserommet, på skolebiblioteket eller i gangen. Elevene kan vise og lese bøkene for fadderne sine eller for 1. klassingene.

Forslag til felles sider:

- dyr på bondegården
- maskiner på bondegården
- årstider på bondegården
- mat på bondegården
- folk på bondegården

Dovregubbens hall

Ta av lyset i klasserommet og sett på Dovregubbens hall:

[Edvard Grieg - Peer Gynt, Op.23 - I Dovregubbens hall / In the Hall of the Mountain King \(youtube.com\)](#)

Se eventuelt også på bildet av Per Gynt i Dovregubbens hall, tegnet av Theodor Kittelsen:

[Per gynt i dovregubbens hall - I Dovregubbens hall – Wikipedia](#)

Snakk om hva elevene tror musikken handlet om. Hvilke følelser får de inni seg når de hører musikken? Blir de redd? Glad? Oppstemt? Hva føler de når de ser bildet? Hva tenker de på? Hvordan tror de Per Gynt har det? Hva tenker trollet? La elevene få lage en helt fri tekst når dere har snakket sammen. La de være seg selv, Per Gynt, trollet eller trollbarna. La dem skrive, tegne, eventuelt male. Hvilke produkt lager de? Heng opp på veggen.

Min superhelt

Dette er et tema som ofte fenger elever på 2. trinn, både gutter og jenter pleier å like denne oppgaven.

Heng opp ulike superhelter i klasserommet før timen starter. Se forslag til superhelter under. Søk opp og finn bilder som kan skrives ut. Kle deg gjerne ut som en superhelt. Du kan være kjent eller ukjent. Kom flyvende inn i klasserommet og si at du er på oppdrag for å hjelpe de som trenger det. La elevene være med å styre samtalen. La dem spørre deg spørsmål og kommentere det de tenker på.

Snakk så med elevene om hva en superhelt er. Hvordan er superhelter annerledes enn andre? Hva er deres oppgave? Hvilke krefter kan superhelter ha? Hvorfor har superhelter superkrefter? Må de ha superkrefter? Hva er forskjellen på en superhelt og en helt? Kan de komme med eksempler på andre superhelter enn de som henger i klasserommet? Har de eksempler på helter? Må en superhelt være god? Hva skjer om superhelter blir onde? Kjenner elevene superheltene som henger i klasserommet? Vet de om andre superhelter som ikke er henger på veggen?

Forslag til superhelter som kan henges opp i klasserommet:

Spiderman, Supermann, Batman, Batwoman, Fantonald, Hulken, De utrolige, Lisa i Håndbok for superhelter

La elevene skrive en tekst som heter «Min superhelt». La dem skrive på eget ark. Gi dem gjerne et ark der du har lagt inn linjer og limt på noen superhelter i hjørnene (fint om dette er de samme som henger i klasserommet). La elevene tegne superhelten sin etter at de har

skrevet om den. Heng både tekst og bilde opp på veggen. La elevene få fortelle om sin superhelt til de andre i klassen.

Elevene skal skrive:

-hvordan superhelten deres ser ut (her må de beskrive. Hen har langt rødt hår, svarte briller, lilla støvler og en grønn drakt. På drakten er det en gul stjerne på ryggen og et sverd på brystet, osv.)

-hvilke krefter den har

-hvem den hjelper

En lignende oppgave finner dere beskrevet i «Skriving i begynneropplæringen- en praktisk innføring», s. 30- 31.

Tannfeen

Dette er en relevant skriveoppgave når det er mange elever som forteller om tannfelling.

Gjerne ha en iscenesetting før oppgaven presenteres. Kom trøtt inn i klasserommet og fortell om at du nesten ikke har sovet fordi det var så mye styr utenfor naboens vindu i natt. Du hørte bare en liten summing som aldri ville slutte. Når du trodde den hadde gitt seg kom det nye rare, små lyder (lag gjerne noen rare, små lyder). Til slutt måtte du gå å se hva det var, selv om du var litt redd. Du fant lommelykt og listet deg ut i bare nattklær. (Vis gjerne at du lister deg ut, litt trøtt og med lommelykten på lur). Plutselig så du noe lite glitrende utenfor vinduet i kjelleren til naboen. Det fløy rundt og ville ikke forsvinne. Det glitret og skinte og ville inn. Forklar at du syntes det var veldig rart og at du slukket lommelykta så du ikke skulle bli oppdaget. Plutselig kom du på at det var nabojenta sitt vindu. Hun er 7 år og går i 2. klasse og hun har akkurat mistet to tenner. Plutselig begynte katten å mjaue så høyt at du skvatt og ble litt redd. Da du snudde deg var lyden borte, men du så fremdeles det glitrende på innsiden av vinduet denne gangen. Spør elevene hvem de tror det var og hvorfor det var der. Fortsett samtalen og styr den inn mot oppgaven.

Oppgaven: Du er tannfeen. Du er ute og flyr om natta og samler inn mange tenner fra barn som sover. Hva skjer?

Elevene kan arbeide individuelt eller i grupper. Om de arbeider i grupper kan de snakker sammen, men skrive egen tekst. Elevene kan få skrive fritt, eller en kan gi dem spørsmål som skal svares på.

Spørsmål til samtale før en starter å skrive:

Hvordan kommer du deg inn på rommet til barna?

Hvordan får du med deg tennene når du flyr?

Hvor bor du?

Hva gjør du om dagen?

Hvorfor er du så glad i tenner?

Hva bruker du tennene til?

Georgs magiske medisin

Ta utgangspunkt i utdraget fra «Georgs magiske medisin» av Roald Dahl (s. 78-79) i Salto 2A.

La elevene lage sin egen magiske medisin. Ta gjerne med ulike «rekvisita» som kan stå i klasserommet når dere skriver. For eksempel bokser med ulike navn: slim, rotteblod, slangespytt, marsvin- bæsje, pappa sin tåfis, maursyre, sur melk og lignende.

Snakk om hvilken type medisin det skal være:

-for å glede andre?

-gjøre de syke?

-gjøre folk friske?

-for å gjøre folk glade?

-gjøre folk snille?

Georg brukte sin medisin på bestemor. Hvem skal din medisin brukes på?

Dyr

Kap. 6 i Salto 2A handler om dyr.

Del elevene inn i grupper på to eller tre. La hver gruppe få et eget dyr de skal skrive om. Gruppene kan velge dyr selv, eller lærer bestemmer hvilket dyr den enkelte gruppe skal ha. Gruppene skal lage en plakat om sitt dyr som skal presenteres for klassen. La dem bruke bøker fra biblioteket til å finne informasjon, kanskje noen har blad, aviser eller annet liggende hjemme som de kan ta med og bruke. Å finne informasjon og bilder på data er også et alternativ. Plakaten må ha både skrift og tegninger/ bilder.

Plakaten må inneholde:

1) Fakta om dyret:

Hvordan ser dyret ut?

Hvor stort er dyret?

Hva spiser det?

Hvor bor dyret?

Hvor mange barn får det? Når føder dyret barn?

I hvilken verdensdel bor dyret?

Har dyret noen spesielle kallenavn? Hva heter hunndyret? Hva heter hanndyret?

Tegn dyret sin pote. Hvilke spor legger dyret igjen i snøen?

Hvordan er dyret sin bæsj?

2) Bilde/ tegning av dyret.

3) Skriv en gåte eller vits om dyret.

Nissens hjelpere

Snakk om nissen, helperne hans og verkstedet hans. Les gjerne en historie om nissens verksted eller se en kortfilm? La elevene være en av nissens hjelpere og la dem fortelle hva de holder på med nå i desember. La dem skrive på store blanke ark, slik at det er god plass til både skriving og tegning. Elevene må gjerne jobbe i grupper og snakke sammen under skrivingen, men alle skal ha et eget ark som de skriver på selv.

Om noen trenger hjelp til å komme i gang kan du spørre dem om:

- hva er helperne sin oppgave?
- hvilke ulike oppgaver har de?
- hvilke klær har helperne på seg?
- hva gjør julenissen?
- hvordan ser det ut på julenissens verksted? Tegn eller skriv.
- hvis du var en av nissens hjelpere, hva ville du gjort?

Alternativ:

- hjelp nissen å huske alt han skal gjøre nå i desember. Skriv en liste over oppgaver.
- legg opp til rollelek og gjør klasserommet til nissens verksted en dag i desember. Kanskje kan dette kombineres med juleverksted?
- elevene får ulike roller og leker at de nissens hjelpere. Hva gjør helperne? Hvordan jobber de? Har alle samme oppgaver? Hvilke oppgaver kan de ulike helperne ha?

Barnas nyttårstale

Snakk om hva en nyttårstale er, hvem som pleier å holde nyttårstale og hva slike taler inneholder. Snakk om årets nyttårstale fra kongen og statsministeren. Hva handlet den om? Reflekter rundt hvorfor akkurat disse temaene ble valgt.

Gå inn på nrksuper og se en av barnas nyttårstaler:

<https://nrksuper.no/serie/barnas-nyttaarstale>

En trenger ikke å se hele taler (noen er litt lange), men se gjerne deler av en tale eller flere taler.

Snakk om innholdet i talen dere så. Hvorfor var det viktig for dette barnet å snakke om akkurat dette temaet? Hvilke tema synes elevene i klassen din er viktig å snakke om? Hvilke tema hadde elevene i klassen din snakket om hvis *de* skulle holde nyttårstale?

La elevene arbeide i grupper på to eller tre og la dem skrive sin egen nyttårstale.

La elevene fremføre talen for klassen, faddere, rektor og/ eller på en hyggekveld med foreldrene til stede.

Heng opp talene på veggen i gangen, slik at flere får lese talene deres.

Yrker

Kle dere gjerne ut som arbeidsfolk i ulike yrker. Kan bamser, legomenn eller andre figurer være med som representanter for yrker? La elevene ha i lekse å snakke med egne foreldre om hvilke yrker de har og hva de gjør i den aktuelle jobben. Snakk sammen om de ulike foresatte sine yrker. Skriv en felles liste på tavla om alle yrker vi kjenner.

Be elevene om å skrive ned hva de ønsker å jobbe som når de blir stor.

Lag en felles overskrift på et blankt ark. La elevene skrive det de vil. Tegn til.

Spørsmål som kan brukes som skrivestartere:

Hvilket yrke ønsker du når du blir stor?

Hvorfor ønsker du denne jobben?

Hva må du kunne for å gjøre denne jobben?

Trenger en noe spesielt utstyr for å gjøre denne jobben?

Kjenner du noen som har dette yrket i dag? Hvem?

Til foreldremøte

Fortell at det snart skal være foreldremøte for klassen. Snakk om hva som blir gjort på et foreldremøte og hvorfor vi har foreldremøter. Fortell at elevene ikke kan delta på foreldremøtet, men at det likevel er viktig å vite hva de ønsker at vi skal snakke om på møtet. Du trenger derfor hjelp til å forberedemøtet og vil gjerne høre deres tanker om det som er viktig å snakke med foreldrene om. Gi elevene tre ark i ulike farger, for eksempel et gult, et rosa og et grønt ark. På det gule arket skal eleven skrive ned det synes er bra på skolen. På det rosa arket skal de skrive ned det de synes er vanskelig, kjedelig eller dumt. På det grønne arket skal de skrive andre ting som de synes er viktig at du som lærer forteller til foreldrene.

Det er viktig at arkene blir med på foreldremøtet og at elevene får en tilbakemelding etter møtet om hva dere har snakket om. Kun da vil denne oppgaven føles meningsfull for elevene.

På foreldremøtet kan dere henge opp arkene på veggen, slik at foreldrene får lese dem selv. Dere kan samle alt elevene skriver på eget ark og lese det for foreldrene. Dere kan plukke ut de punktene dere mener mer mest relevant og viktig at foreldrene får høre. Er det noen av punktene som er verdt å diskutere nærmere eller skal dere kun lese dem? Her er mulighetene mange. Dere må gjøre det som er mest relevant for deres klasse.

Dansende rosiner

(oppgave fra Nysgjerrigper:

<https://www.nysgjerrigper.no/eksperimenter/dansende-rosiner/>)

Eksperiment med rosiner i kullsyrevann. Her kan en gjennomføre eksperimentet og skrive rapport etterpå. Anbefaler å skrive deler av rapporten før en gjennomfører eksperimentet og resten etterpå. Om en ikke har skrevet rapport tidligere kan det være lurt at lærer skriver samtidig som elevene, slik at elevene kan se på hvordan lærer skriver rapport den første gangen de gjør det.

Skrift i blått kan dere velge selv om dere skriver.

Punkt som bør være med i rapporten:

Navn på forsøk: Dansende rosiner

Utstyr: rosiner, to glass, vanlig vann, kullsyrevann

Hva skal vi gjøre?: (Legge rosinene i et høyt glass. Pakke dem godt sammen og fylle vann i det ene glasset og kullsyrevann i det andre glasset. Følg med på rosinene. Hva skjer?)

- 1) Slippe rosiner i vanlig vann.
- 2) Slippe rosiner i kullsyrevann.

Hypotese (hva tror jeg kommer til å skje)?:

- 1)
- 2)

Konklusjon (hva skjedde)?:

- 1)
- 2)

Forklaring (hvorfor skjedde det)?: Her må lærer vurdere hvor mye av beskrivelsen som skal være med. Viktig at dere snakker om det som skjer.

Vann med kullsyre inneholder små bobler med gass. Det er disse boblene som får ting til å skje med rosinene. Kullsyreboblene stiger mot overflaten fordi de er lettere enn vannet rundt seg. Fordi rosinen er så skrukkete på utsiden har den mange kriker og kroker boblene kan legge seg inni. Når mange nok bobler har festet seg til rosinen blir den også lettere enn vannet. Slik får rosinen haik med boblene oppover. Straks boblene kommer opp til overflaten vil de slippe taket i rosinen og vannet, og blande seg med lufta. Rosinen, som nå er uten flytehjelp, vil synke til bunns igjen.

Presentasjon/ intervju av en venn

Lag en modelltekst der du beskriver en annen lærer i klassen, slik at elevene får se en modelltekst før de starter å skrive. Læreren du skriver om må gjerne være med når du leser teksten, slik at eleven kan se at det du beskriver stemmer med personen.

Hver elev i klassen skal skrive en beskrivelse av en venn i klassen. Lærer setter elevene sammen to og to. Hver elev skriver om vennen sin, hvordan hen ser ut, hva hen er flink til og hvordan hen er. Ta bilde eller tegn vennen og legg ved presentasjonen. Heng opp i klasserommet. Elevene kan gjerne fremføre det de har skrevet for klassen.

Denne oppgaven kan også gjennomføres som intervju.

Ha en felles klassesamtale om intervju. Snakk om form, innhold og formål.

Elevene skal intervju en venn i klassen og lage en skriftlig presentasjon av vennen sin. Gjerne ta bilde av elevene, som de kan lime ved siden av teksten. Elevene kan også tegne vennen sin.

Klassen kan lage felles spørsmål, slik at alle svarer på det samme, eller elevene kan lage egne spørsmål. En kombinasjon er også et alternativ (fem felles spørsmål og tre egne).

Lærer setter elevene sammen to og to.

Presentasjonen av elevene henges opp i klasserommet. Elevene kan gjerne fremføre det de har skrevet for klassen.

Utfyllende oppgaver finnes på Skrivesenteret sine nettsider:

[https://skrivesenteret.no/ressurs/bli-kjent-tekst /](https://skrivesenteret.no/ressurs/bli-kjent-tekst/)

Klovn (med mål om å lære om substantiv og adjektiv)

Isenesetting: Kle deg ut som en klovn og kom hoppende inn i klasserommet. Lat som om du har gått deg vill og er på leit etter sirkuset ditt. Tull litt rundt i klasserommet og snakk med elevene. Fortell om deg selv: hvem du er, hvor du kommer fra, hvilke triks du kan og hvilke triks du øver på, hvorfor du er kommet til klasserommet og hvem du leter etter. Forsvinn ut av klasserommet like plutselig som du kom. Kom inn igjen som lærer og la elevene få fortelle om hva som akkurat har skjedd. Lag gjerne en modelltekst når elevene forteller. Skriv ned det de beskriver og lag en tegning til. Snakk om ordene dere bruker og hvilken ordklasse de tilhører. La elevene få lage sin egen tekst om en klovn.

Skriveoppgave om klovner:

- Tegn og beskriv din egen klovn.
- Klovene skal ha navn, forklaring på hvordan den ser ut og to eller tre ting den er flink til.
- Tegn klovnen din på eget ark.

MODELLTEKST

Jeg er klovnen Repps!

Håret mitt er krøllete og blått. Jeg har en hatt som er skråstripet i rød og grønn. Jeg har enorme sko. De er røde og hvite med tynne flotte skolisser. Jeg har ei gul jakke med magiske røde knapper.

Midt i fjeset har jeg en rød flott klovnenese.

Jeg liker å gå på line. Min spesialitet er å kaste myke kremfylte bløtkaker i ansiktet på tullele elever som går i første klasse.

Se Skrivesenteret for utdypende oppgaver og opplegg:

<https://skrivesenteret.no/ressurs/skriving-med-fokus-pa-adjektiv-og-ordvalg-2/>

Bokpresentasjon

Alle elever får en dag de skal presentere sin favorittbok for klassen. Det kan være en elev hver dag over en periode, annen hver dag eller en elev i klassen. Elevene står fremme i klassen og presenterer. Lærer noterer i egen mal (se lenger ned i dokumentet). Skrivet skrives ut i to eksemplarer og lamineres. Et eksemplar får eleven med seg hjem og et eksemplar henges på klasserommet. Når alle har presentert sin bok kan en vurdere å kopiere alle presentasjoner og lage et hefte som hver elev får med seg hjem.

Bokanmeldelse (s. 122, Salto 2B)

Alle elever leser en selvvalgt bok fra biblioteket og skriver en bokanmeldelse. Når alle allerede har gjennomført en bokpresentasjon vet elevene hva det dreier seg om. En kan vurdere å bruke samme mal til bokanmeldelsen, som en brukte til bokpresentasjonen. Heng opp i klasserommet eller på biblioteket. Presenter gjerne bokanmeldelsen for andre klasser eller faddere. Det er viktig at slike anmeldelser blir lest av andre.

Tanker om skoleåret

Snakk om at elevene snart er 3. klassinger. Det er rart å tenke på at de plutselig er blitt så store. Snakk om at du husker godt når de startet i 1. klasse. Kanskje du har et bilde å vise frem? Spør om noen husker 1. skoledag? Husker de hva de tenkte og følte? Snakk om hva dere gjorde i 1. klasse og hva dere har gjort dette skoleåret. Er det forskjell på å gå i 1. og 2. klasse? Hvordan tror de det blir å begynne i 3. klasse? Hva gleder de seg til? Er det noe de gruer seg til?

Skriv spørsmål på tavla og la elevene skrive om det de selv ønsker:

- hva har vært gøy i år?
- har noe vært vanskelig?
- hva husker du best fra dette skoleåret?
- hva liker du med skolen?
- hva gleder du deg til i 3. klasse?
- hva tror du vi skal gjøre i 3. klasse?
- hva håper du vi skal gjøre i 3. klasse?
- er det noe du er spent på?

Be gjerne elevene om å skrive med hele setninger, punktum og stor bokstav. Nå øver vi oss til å bli 3. klassinger og da er det lurt å begynne øvingen allerede nå. Spar på elevenes tekster og ta dem frem igjen til høsten, eller om ett år når de er ferdig i 3. klasse. Ble 3. klasse som de hadde tenkt?